

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Sayın Prof. Dr. Vedat Akgiray
Başkan

Sermaye Piyasası Kurulu
İstanbul Temsilciliği
Harbiye Mah. Askerocağı Cad.
No:15 Kat:5 Süzer Plaza
34367 Şişli, İSTANBUL

11 Mart 2010
Ref: MA/UÜ/385

Konu: “Aracı Kurum Ücretlendirme Esaslarına İlişkin Tebliğ Taslağı”na (Seri: V, No:*)
İlişkin TÜSİAD Sermaye Piyasası Çalışma Grubu Görüşleri**

Sayın Başkanım,

TÜSİAD Sermaye Piyasası Çalışma Grubu olarak, yeni TÜSİAD Yönetimi altında da geçen seneki kadro ile çalışmalarımıza devam etmekteyiz ve Kurul’unuz ile 2009 yılında olduğu gibi verimli görüş alışverişlerimizi sürdürmeyi; Başkanlığınız döneminde Türk Sermaye Piyasalarında uzun zamandır ihtiyaç duyulan çok önemli yeni düzenlemeler ve uygulamaların büyük bir hızla hayata geçirilmesiyle ilgili çalışma grubumuz adına üstümüze düşen görevi, gerek görüşlerimizi en etkin şekilde bildirerek ve gerekse sektöre yeni tanıtılan uygulamaları en etkin şekilde tatbik ederek yerine getirmeyi hedeflemiş durumdayız.

Bu kapsamda sektörümüzün işleyişi için ciddi önem arz eden ve Kurul’nuz tarafından görüşe açılan taslak kapsamında sektör Aracı Kurumları tarafından endişe ile karşılanan “Aracı Kurum Ücretlendirme Esaslarına İlişkin Tebliğ Taslağı” ile ilgili çalışma gurubu görüşlerimizi aşağıdaki şekilde değerlendirmelerinize arz etmek isteriz:

- Öncelikle; taslak Tebliğ’in aracı kurumlar açısından olumlu sonuçlar doğurmayacağı düşünülmekte ve yurt dışına kıyasla çok farklı sektör dinamiklerine sahip ülkemizde, bu tür bir düzenlemenin sektöre önemli ölçüde kısıtlamalar getireceği ve mevcut dengeleri bozacağından endişe edilmektedir.
- Ülkemizde aracı kurumların zaten sınırlı enstrümanla ve yurt dışına nazaran çok sığ bir piyasada faaliyet gösterdikleri; kontrol edilemeyecek ve finansal raporlarda saklanabilecek türden büyük riskleri almanın hemen hemen mümkün olmadığı bir ortamda, hem iç kontrol ve teftiş birimleri hem de sermaye rasyoları üzerinden halihazırda ciddi kontrol altında tutuldukları da açıktır.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

- Söz konusu tebliğ taslağının dayandırıldığı diğer ülkelerdeki düzenlemeler, o ülkelerde yaşanan olumsuz tecrübeler ve sorunlar ışığında yapılmış olup; bu sorunların kaynağında, şirketlerin bilançolarına “zararı uzun vadede ortaya çıkacak gizli riskler saklanabilmesi” riski bulunmaktadır. Türkiye’de özellikle aracı kurumlar için bu tür bir riskin oluşmayacağından hareketle; böyle bir durumu önleyici tedbirlere de gerek olmadığını düşünmekteyiz. Yurdumuzdaki aracı kurumlar görev tanımları ve sınırları gereği, ne mevduat toplamakta, ne kredi vermekte, ne de bilançolarında gizli riskler saklamaktadırlar. Dolayısıyla, yukarıda açıklanan şekilde (gizlenmiş risklerin zaman içinde zarar doğurması yönünde) bir sıkıntının doğabilmesi zaten söz konusu değildir. Bu nedenle böyle bir uyarlamaya da gerek olmadığı görüşümüzü önemle vurgulamak istiyoruz.
- Yukarıda ifade edilen faaliyetlerde bulunan bankalar açısından ise durum farklıdır ve “performansa dayalı ücretlendirmenin düzenlenmesi” konusunda aracı kurumlar ile bankalar çok farklı statüdedirler. Bu nedenle, böyle bir düzenleme, faaliyet alanları çok daha geniş olan Bankalar için anlam taşısa bile, aracı kurumlar için kesinlikle anlam taşımamaktadır.
- Eğer mutlaka ücretlendirme esasları ile ilgili bir kontrolün gerekli olduğu düşünülüyorsa; bu kontrolün sadece aracı kurumlara değil tüm finans kuruluşlarına ve yukarıda açıklandığı çerçevede oluşturabilecekleri risklere bağlı olarak getirilecek bir düzenleme ile uygulanması gerektiğini vurgular ve bu şekilde sağlıklı işleyecek bir sistemin dikkatle oluşturulması için de zamana ihtiyaç olduğunu düşünerek, öngördüğümüz detaylı çalışmaların yapılmadığı bir ortamda sadece aracı kurumlara bu tür bir yükün getirilmesinin erken, adaletsiz ve sisteme zarar verici olacağı konusuna önemle dikkat çekmek isteriz. Kaldı ki ileride önerilen çalışmaların yapılarak, sisteme uyarlanacak bir takım düzenlemeler getirilmesi halinde dahi; yukarıda açıklanan sebeplerden, aracı kurumların bu düzenlemelerin de dışında tutulması gerektiği kanaatindeyiz.
- Sektördeki tek önemli rekabet unsuru insan kaynağı olup; bu konuda farklılaşamayan kurumların, iyi çalışanlarını yabancı kurumlara kaptrabileceği riski ile karşı karşıya oldukları bir ortamda, kurumlara insan kaynakları konusunda müdahale etmenin sektöre zarar vereceği unutulmamalıdır.
- Bunun da ötesinde, her sektörde volatilitenin arttığı günümüzde, kurumlar için sağlıklı olan sabit ücretlerin düşük, değişken ücretlerin yüksek olmasıdır; böylece zor zamanlarda maliyetler düşük kalır (kurumun finansal sağlığı korunur), iyi dönemlerde ise çalışanlar (kurumun finansal sağlığını bozmadan) memnun edilebilir. Oysa bu tebliğin uygulamaya konması tam tersine sektörü yüksek sabit ücretlere yönlendirmektedir ki; bu kurumların en çok ihtiyaç duydukları dönemlerde finansal gücünü azaltacak çok yanlış bir uygulama olur.
- Buna karşın ilgili Tebliğ gerekçesinin dayandırılmakta olduğu; FSB’nin, 5/9/2009 tarihinde yapılan G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankaları katılımıyla aldığı kararların, üye devletler için sadece tavsiye niteliği taşıdığı; bu kararlarla mali sistemin aşırı risk alınmasını engelleyecek şekilde istikrarını ve finansal kuruluşlar ücretlendirme politikalarındaki şeffaflığı sağlamak üzere düzenleme yapma yoluna gittiği ve FSB’nin bu düzenleme ile ülkelerin uyumunu gözden geçireceği açıklamasına rağmen; aracı kurum yöneticilerinin ücretlendirilmesi konusunda mer’i yasalarımıza (özellikle Sermaye Piyasası Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu) göre mutlak yetkinin ilgili aracı kurumların Yönetim Kurullarında olup, bunun dışında SPK veya sair bir kuruluşa yetki devrini öngören bir tebliğin (ilgili yasalar değiştirilmedikçe) hukuken uygunluğu olmayacağı öngörülmektedir.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

- Ayrıca FSB'nin getirmek istediği kontrolleri gerektirecek şekilde ülkemizde yüksek riskli finansal enstrümanlar bulunmadığı için, bu tür insan kaynakları ücretlendirme politikaları üzerinde bağlayıcı düzenlemelere de ihtiyaç olmadığı düşünülmektedir.
- Bu şekilde bir düzenlemenin rekabet eşitsizliği de yaratacağı; örnek olarak, 50'den fazla çalışanı olan bir aracı kurumun banka destekli olmaması halinde, arkasında banka olan aracı kurumlara göre rekabet gücünü yitirebileceği ve/veya yabancı aracı kurumların yerlilere göre bu konuda üretebileceği alternatif çözümler olacağı düşünüldüğünde yerli – yabancı rekabet ortamının da tamamıyla yerli aleyhine bozulacağı akılda bulundurulmalıdır.
- Sonuç olarak esasen; konu ile ilgili olarak aracı kurumların kendilerinden beklenen sermaye rasyolarını korudukları sürece, Kurul'un ücretlendirme esaslarına müdahale etmesinin aracı kurumların faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyeceği noktasına önemle dikkat çekmek isteriz. Bu düzenlemenin temel amacı Aracı Kurumların finansal sağlığını korumak olduğuna göre, doğrudan buna yönelik önlemler alınması yeterli olacaktır. SPK'nın bunun ötesinde insan kaynakları ve ücretlendirme politikalarıyla ilgili olarak detay düzenlemelerle ilgili müdahil olacak türde düzenleme yapmaya teşebbüs etmesinin; yukarıda da işaret ettiğimiz üzere hem hukuki zemine oturmadığını, hem de piyasada serbest rekabeti ve kurumların hareket serbestisini önlemesi (ve dolayısıyla piyasanın gelişmesi) açısından son derece sakıncalı olacağını düşünmekteyiz.
- Dolayısıyla, yukarıda açıkladığımız görüşlerimiz doğrultusunda burada doğru çözümün; SPK'nın, aracı kurumların çalışanlarına ödeyecekleri sabit veya değişken her türlü ücret sonrasında şirketin finansal yeterlilik rasyolarının bozulmamasını sağlayacak tanımları yapması ve bunları yakinen kontrol etmesi olduğuna kuvvetli inanıyoruz.

Yukarıda sunduğumuz görüş ve çekincelerimizi dikkate alacağınıza inanarak; bu konuda göstereceğiniz anlayış ve duyarlılığa şimdiden teşekkürlerimizi arz etmek isteriz.

Saygılarımla,

Metin Ar
TÜSİAD
Sermaye Piyasaları Çalışma Grubu Başkanı